

kozottabb mértékben érje el azt a célt, amely felé a szerző az első kiadásában sikeresen törekedett: t, i., hogy biztos utmutatója legyen a gyakorlatnak, de egyuttal telkes harcosa, ösztönzője és fejlesztője a tisztult elméleti fogalmaknak is. A munka első kötete a kötelmi jog *általános*, a második pedig annak *különös részét* foglalja magában. Mindkettő kiállítása igen előnyös. Nyomdatechnikájuk pedig a forrásszöveget, a szerző fejtegetéseitől külsőleg is könnyen megkülönböztethetővé teszi. Mindez a mű használhatóságának nagy előnyére szolgál. Különösen azért is, mert az első kiadásénál tetemesen bővebb tárgymutató, az igen részletes és minden feldolgozott, teljes szövegében a könyv is felvett forráshelyet felölelő forrásmutató, a művet nagy terjedelme és gazdag tartalma dacára is szerfölött könnyen kezelhetővé teszi. A mű érdemi méltatására még visszatérünk.

Móricz Miklós ar.: „Adatok a magyar kartelkérdéshez.“ (A szén, vas, cement és a téglá áralakulása.) A „Honi Ipar“ könyvtárában érdekes védirat jelent meg abban a perben, melyet az Omke elnöke ez év tavaszán a parlament nyilvánossága előtt a kartelek visszaélései ellen indított. A szerző igen nagy gondnal és hozzáértéssel gyűjtötte össze a kérdéssel összefüggő statisztikai adatokat és ezzel kétségkívül értékes szolgálatot tett e nehéz problémák tisztázása érdekében. Mégsem tekinthetjük a tanulmányt egyoldalu vitairatnál egyébbnek, mert a statisztikai adatok kommentárjait szenvedélyesen polemikus hang fűti át. Így pl. egy helyen oly messze ragadtatja el magát a szerző, hogy azt állítja: „... ez már a magyar kereskedelem mentalitásával függ össze, mely a magyar termelésnek általában nem szövétséges, hanem ellenfele!“ Ez a hang annál kevésbbé helyeselhető, mert az olvasó anugy is joggal bizalmatlan a statisztikai adatok tömkelegével szemben. Erre mutat az az angol mondás, amely szerint a hazugságnak három fokozata van: „lie, damned lie, statistics“, ami nem ugy értendő, hogy a statisztika azért volna a hazugság legmagasab foka, mintha az egyes adatok szükségszerüleg hamisak volnának, hanem egyszerűen, mert megfelelő csoportosítás révén a statisztika minden legellentétebb eredmény produkálására alkalmas. Pedig a szerző adataiból oly következtetéseket von, amelyeknél ugyancsak szükséges volna az objektivitásába vetett abszolút bizalomra. Mert ha ez hiányzik, akkor csak könyveléstechnikai bravurt látunk abban, ha konkrét adatokkal bebizonyítja, miszerint széniparunk egyeteme nemcsak, hogy egy fillér hasznot nem ér el, hanem évenként elveszti alaptőkéje 5 százalékát, majdnem egy fél milliárd pengőt. Éppen ez az egyoldalúság megerősít ama felfogásunkban, hogy e kérdés eredményes tisztázása csakis valamely alkotandó *kartelhatóság pártatlan szak-*

értői foruma előtt, kontradiktórius eljárással volna tisztázható. Enélkül a közvélemény széles rétegei tanácstalanul fogadják a vád és védelem feltornyosuló adatait és szenvedélyes érveit, vagy ami még károsabb, politikai előítéleteik, bizonyos érzelmi beállítottságok szerint foglalnak állást. A véletlen összejátszása folytán az utolsó hetekben még egy szenvedélyes hagu röpirattal gazdagodott a hazai kartel-irodalom. Csakhogy ez az írás az ellenkező végletben mozog:

Dr. Székely Emil budapesti ügyvéd: „**Kartel és Politika,** című tanulmánya nem egyéb, mint egy 76 oldalas kifakadás a kartelek, a bankok és a kormány ellen. Jogi szaklap hasábjain e politikai agitáció jellegű, inkább hosszabb lélekzetű vezércikknek minősülő írás részletes ismertetésének nincs helye. A karteleteket — *Trianon uzorásainak* nevezni, a bankvezéreket a Markó-utcába kivánni, igen tiszteletreméltó álláspont, de nem bírja el a jogi kritikát. Megemlítjük mindenestre, hogy a szerző az egyedüli megoldást az árdrágításról szóló 1920:XXVI. t.-c. drákói alkalmazásában látja és megállapítja, hogy minden más felfogás Liefmaantól Sztérényiig csak a kérdés elposványosításához vezet.

A magunk részéről ebben a nehéz kérdésben elfoglalt, extrémén ellentétes állásfoglalásokra csupán az a megjegyzésünk: mily könnyű feladata van a szélsőségeseknek, mily nehéz a felelős tényezőknek! Mily könnyed eleganciával zsonglírozhat a számoszlopokkal a kartelképviselő és megállapíthatja ekként akrobatai rutinnal, hogy a kartelek körül minden rendben van. Másrésztől mily hálás feladat az ország minden bajáért agresszív szellemességgel a karteleteket felelőssé tenni és uzorabíróért kiáltani. De mily távol áll ez a két teljesítmény attól, hogy vizsgálódásával, mindenre kiterjeszkedő adataival, objektív panaszaival segítse, alátámassza a felelős törvényhozói munkát, melynek szemei előtt nemcsak egy bravuros sikerrel megírt röpirat szerkesztése, de lesújtott közgazdaságunk vitális érdekei is lebegnek.

K. S. dr.

A magyar illeték'og Az érvényben lévő bélyeg- és illetékszabályok és azok joggyakorlata, két kötetben. Írták: *Dr. Klug Emil* ügyvéd és *Dr. Sárffy Aladár* közig. bírósági elnöki titkár. Előszóval ellátta: *Benedek Sándor*, a közigazgatási bíróság másodelnöke. Grill Károly könyvkiadó cég kiadása. Az 1927. évi V. t.-c. felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy a vagyonátruházási, az okirati, a törvénykezési, a közigazgatási illetékekre és díjakra vonatkozó jogszabályokat külön hivatalos összeállításokban kiadhassa. Két éven keresztül folyt a serény munka a minisztériumban, az érdeklámpiseletekben és a szakkörökben ezen hivatalos összeállítások elkészítésére, — de a kodifikáció, melyet feszülten vártak mindenfelé, ugylátszik egyhamar mégsem kerülhet meg-